

Berika fattig statistik

Svenska Dagbladet den 11 december 2022

År 2020 levde knappt 15 procent av svenskarna i hushåll vars disponibla inkomst understeg 60 procent av medianen. SCB kallar detta låg ekonomisk standard. Bland forskare är det gängse begreppet relativ fattigdom. Det förekommer som bekant relativ fattigdom även i ett rikt land som Sverige. Även hushåll som i ett globalt perspektiv räknas som höginkomsttagare kan vara relativt fattiga i Sverige. Betyder det att vi inte behöver oroa oss för relativ fattigdom? Riktigt så enkelt är det inte. Det kan vara påfrestande att ha det markant sämre ställt än de flesta andra i samhället. Få svenska hushåll jämför sig med levnadsstandarden i Bangladesh. Så hur oroliga ska vi vara för de 15 procent som hamnar under det svenska fattigdomsstrecket?

Jag vågar påstå att de flesta sannolikt tycker som jag när jag hävdar att det är avsevärt värre att år efter år harva runt med låga inkomster än att under begränsad tid räknas som fattig i ett rikt land som Sverige. Det behöver varken vara orättvist eller problematiskt att den som är ung eller oerfaren får löner som är lägre än den som under lång tid lärt sig ett yrke grundligt. Långvarig relativ fattigdom bör vi däremot sky som pesten, även i rika länder. I en fungerande dynamisk ekonomi har människor möjligheter att påverka sin situation och röra sig uppåt i inkomstfördelningen. Hur ser det ut på den punkten i Sverige? Det vet vi tyvärr alldeles för lite om.

Fram till år 2010 tog Socialstyrelsen regelbundet fram statistik över långvarig fattigdom i en publikation kallad "Social Rapport". Den gavs ut vart fjärde år. Personligen tycker jag att långvarig fattigdom är värt att följa upp oftare än så, rentav årligen! Utvecklingen gick dock åt andra hållet: Social Rapport 2010 blev den sista av sitt slag. Socialstyrelsen har meddelat att ansvaret för rapporten flyttades till Folkhälsomyndigheten, men den senare myndigheten är av en annan uppfattning. Rapporten har helt enkelt fallit mellan stolarna. Ingen av Sveriges 344 myndigheter gör numera regelbundna uppföljningar av hur långvarig fattigdom utvecklas i Sverige.

Som tur är kan det lätt rättas till. Statistiken finns, verktygen och förmågan likaså. Vad väntar regeringen på?

Andreas Bergh